

ΕΤΟΣ 67ον

14 Ιουλίου 2019

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 28 (3450)

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Μιά επιφανειακή ανάγνωση του σημερινού αποστολικού αναγνώσματος δίνει την εντύπωση μιάς στείρας ήθικολογίας. Δύο φορές ο Άποστολος επαναλαμβάνει την προτροπή να μάθουν οι πιστοί να προϊστανται σέ καλά έργα, θεωρώντας τα ως δείγμα πνευματικής καρποφορίας· και μιά φορά τούς συνιστά να αποφεύγουν τούς αίρετικούς «μετά μίαν καί δευτέραν νουθεσίαν».

Ἄληθινός ἢ μόνο χρήσιμος;

Εὐλόγη προκύπτει ἕνα ἐρώτημα πού συχνά τίθεται ἀπό πολλοῦς: «Γιά ποιο λόγο νά εἶμαι χριστιανός, καί δὴ ὀρθόδοξος πού πρέπει νά ἀποφεύγω τούς αίρετικούς, ἀφοῦ μπορῶ καί χωρὶς τὴν ἐνταξή μου στὴν Ἐκκλησία νά εἶμαι ἕνας πολὺ καλὸς ἄνθρωπος; Μήπως δὲν ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἐτερόδοξοι, ἐτερόθρησκοι ἢ καί ἄθεοι, πού ἔχουν πλοῦσια καρποφορία σέ καλὰ ἔργα;». Προφανῶς, ὅποιος κάνει ἕνα τέτοιο ἐρώτημα, εἶναι σάν νά λέει: «Δέν μέ ἐνδιαφέρει ἂν ὁ Χριστιανισμός εἶναι ἀλήθεια ἢ ὄχι. Τό μόνο πού μέ ἐνδιαφέρει εἶναι πόσο μέ βοηθάει νά εἶμαι καλὸς ἄνθρωπος. Κριτήριό μου δὲν εἶναι ἡ ἀλήθεια του, ἀλλὰ ἡ χρησιμότητά του». Ὅμως ἡ ἀξία τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν ἔγκειται μόνο στό ὅτι εἶναι χρήσιμος. Ἡ χριστιανική πίστη δὲν εἶναι ἀπλῶς ἕνα σύστημα ἠθικῆς. Ὁ κορυφαῖος ὀρθόδοξος θεολόγος π. Γεώργιος Φλωρόφσκι τονίζει: «Ἡ ὀρθόδοξη πίστη εἶναι θεολογία γεγονότων». Εἶναι μαρτυρία γεγονότων. Ἄν τὰ γεγονότα, γιά τὰ ὁποῖα ὁ Χριστιανισμός δίνει μαρτυρία, εἶναι μυθεύματα, τότε κανένας εἰλικρινῆς ἄνθρωπος δὲν θά ἔπρεπε νά θέλει νά τόν πιστέψει, ὅσο χρήσιμος κι ἂν τοῦ ἦταν.

Καί ὅταν ὁ ἀπόστολος Παῦλος, στή σημερινή περικοπή, συνιστᾷ στόν Τίτο νά μιλάει στοὺς πιστοὺς μέ βεβαιότητα καί κύρος γι' αὐτὰ πού τοῦ ἔγραψε στό μόλις προηγούμενο τμήμα τῆς ἐπιστολῆς, δὲν ἀναφέρεται σέ ἠθικά παραγγέλματα, ἀλλὰ στό γεγονός τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας. Δηλαδή, στό ὅτι σέ ἴστο-

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Τίτ. γ' 8-15)

Ἀποστολικές προτροπές

Τέκνον Τίτε, πιστός ὁ λόγος· καί περὶ τούτων βούλομαι σε διαβεβαιουῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ. Ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιύψασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὧν αὐτοκατάκριτος. Ὅταν πέμψω Ἀρτεμῆν πρὸς σε ἢ Τυχικόν, σπουδάσον ἐλθεῖν πρὸς με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. Ζητῶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαῖας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι. Ἀσπάζονται σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. Ἀσπασαί τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

ρικό χρόνο καὶ τόπο ἐνώθησαν στό Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ ἡ Θεία μέ τήν ἀνθρώπινη φύση, ἀσύγχυτα καί ἀχώριστα. Ὁ Χριστός, χωρίς νά πάψει ποτέ νά εἶναι τέλειος Θεός, ἔγινε καί τέλειος ἄνθρωπος «χωρίς ἁμαρτίας». Ἔτσι κατέστη δυνατό ὄχι ἀπλῶς νά γίνουμε καλύτεροι ἄνθρωποι ἀλλῆλὰ νά ἀνακαινιστοῦμε, νά γίνουμε καινούργιοι ἄνθρωποι καί νά κληρονομήσουμε τήν αἰώνια ζωή. Αὐτή τή σωτήρια ἀλήθεια τή διεδράνωσαν οἱ ἅγιοι Πατέρες πού συνεκρότησαν τήν Δ' Οἰκουμενική Σύνοδο στή Χαλκηδόνα. Σήμερα γιορτάζουμε τή μνήμη τους. Μέσα σέ δεκαἕξι συνεδρίες, τόν Ὀκτώβριο τοῦ 451 μ.Χ., κατέληξαν σέ ὁμόφωνες ἀποφάσεις μετὰ ἀπό γόνιμες συζητήσεις.

Αἴρεση: χωρισμός ἀπό τόν Θεό

Αὐτές οἱ συζητήσεις, βέβαια, δέν εἶχαν καμία σχέση μέ τίς ἀνόητες συζητήσεις, τίς ὁποῖες ὁ ἀπόστολος Παῦλος συνιστᾷ στόν Τίτο νά ἀποφεύγει. Πρόκειται γιά «μωρές ζητήσεις» (Τίτ. 3,9), πού κατέληξαν σέ μάταιες φιλονικίες καί διαμάχες γύρω ἀπό ζητήματα τοῦ ἰουδαϊκοῦ νόμου. Τίς προκαλοῦσαν ἰουδαϊζόντες χριστιανοί, προσκολλημένοι στό γράμμα τοῦ νόμου, πού ἐπέμεναν νά κρατοῦν σέ ἰσχύ τόν ἀτελή καί προδρομικό αὐτό νόμο στήν ἐποχή τοῦ τέλειου εὐαγγελικοῦ νόμου καί τῆς φανέρωσης τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας. Αὐτό, φυσικά, ὀδηγοῦσε –ἄν ὄχι σέ ἀκύρωση– ἔστω σέ ἀλλοίωση τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Ὁδηγοῦσε τελικά σέ αἴρεση.

Ἐπομένως «αἴρεση» γιά τόν ἀπόστολο Παῦλο καί γιά τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι ἀπλῶς μία θεωρητική διαφωνία. Εἶναι λανθασμένος τρόπος ζωῆς. Ἔστω κι ἂν ἐξωτερικά μπορεῖ νά εἶναι μία ἠθικά ἄψογη ζωή, εἶναι ψευδῆς ζωή, γιατί εἶναι ἀποκομμένη ἀπό τή σώζουσα ἀλήθεια καί τήν ἐνόη-

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Παιδί μου Τίτε, εἶναι ἀξιόπιστα τά λόγια αὐτά, καί αὐτά θέλω νά διαβεβαιώνης, ὥστε νά φροντίζουν ἐκεῖνοι πού ἐπίστεψαν εἰς τόν Θεόν νά εἶναι πρωτοπόροι καλῶν ἔργων. Αὐτά εἶναι τά καλά καί ὠφέλιμα διά τούς ἀνθρώπους, ἀλλ' ἀπόφευγε μωρὰς συζητήσεις, γενεαλογίας, ἔριδας καί φιλονεικίας διά τόν νόμον, διότι εἶναι ἀνωφελεῖς καί μάταιαι. Αἰρετικόν ἄνθρωπον μετά πρώτην καί δευτέραν νουθεσίαν, ἄφηνέ τον. Νά γνωρίζης ὅτι ἕνας τέτοιος ἔχει διαστραφῆ, ἀμαρτάνει καί ἔτσι καταδικάζει ὁ ἴδιος τόν ἑαυτόν του. Ὅταν θά στείλω τόν Ἀρτεμῆν σ' ἐσεῖ ἢ τόν Τυχικόν, φρόντισε νά ἔλθης σ' ἐμέ εἰς τήν Νικόπολιν, διότι ἐκεῖ ἀπεφάσισα νά περάσω τόν χειμῶνα. Τόν Ζηνᾶν τόν νομικόν, καί τόν Ἀπολλῶ κατευόδωσέ τους μέ ἐνδιαφέρον, διά νά μή τούς λείψῃ τίποτε. Ἄς μαθαίνουν καί οἱ δικοί μας νά εἶναι πρωτοπόροι καλῶν ἔργων εἰς ἐπειγούσας ἀνάγκας, διά νά μήν εἶναι ἄκαρποι. Σέ χαιρετοῦν ὅλοι ὅσοι εἶναι μαζί μου. Χαιρέτησε ἐκείνους πού μᾶς ἀγαποῦν ἐν πίστει. Ἡ χάρις νά εἶναι μαζί μέ ὅλους σας. Ἀμήν.

(*Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλια, Ἀρχιμ. Εὐ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀθιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ*).

τα τῆς Μιάς Ἐκκλησίας. Πολλοί ἀπό τούς αἰρετικούς ζοῦσαν πολὺ αὐστηρῶς καί ἠθικά ἄμεμπτη ζωῆ. Ὁ Χριστός ὅμως εἶπε ὅτι τήν ἡμέρα τῆς Κρίσεως θά ἀκούσουν τό «οὐκ οἶδα ὑμᾶς» ἄνθρωποι, πού ὄχι μόνο ἐζησαν ἠθικὴ ζωῆ, ἀλλὰ καί ἀξιώθηκαν «ἐν τῷ ὀνόματί του» καί νά προφητεύσουν, καί νά ἐκβάλλουν δαιμόνια, καί νά κάνουν πολλὰ θαύματα (Ματθ. 7,22-23).

Αὐτά εἶχε στόν νοῦ του ὁ ἀββάς Ἀγάθων τοῦ Γεροντικοῦ, ὁ ὁποῖος –ἐνῶ δέχθηκε ἀδιαμαρτύρητα τίς κατηγορίες ὅτι εἶναι «πόρνος, ὑπερήφανος, φλύαρος καί κατάλληλος»– ὅταν τόν εἶπαν «αἰρετικός», ἀντέδρασε καί εἶπε: «Δέν εἶμαι αἰρετικός». Καί ὅταν τόν ρώτησαν «διὰ τί τόν λόγον τοῦτον οὐκ ἐβάστασας;», τούς ἀπάντησε: «Τά πρώτα, τά χρεῶνω στόν ἑαυτό μου καί προκαλοῦν ὠφέλεια στήν ψυχὴ μου, τό δέ αἰρετικός εἶναι χωρισμός ἀπό τόν Θεό· καί δέν θέλω νά χωρισθῶ ἀπό τόν Θεό». Γιά τόν ἀββά Ἀγάθωνα «χωρισμός ἀπό τόν Θεό» δέν εἶναι χωρισμός ἀπό μιά ὑποκειμενικὴ ἀντίληψη περὶ Θεοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ τῆ σῶζουσα ἀλήθεια τῆς Μιάς Ἐκκλησίας, δηλαδή χωρισμός ἀπὸ τὴν ὄντως Ζωή.

Ἡ εὐθύνη τῆς ἔνταξης στήν Ἐκκλησία

Ἕνας τέτοιος θανάσιμος χωρισμός τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία δέν πρέπει νά ἀφήνῃ ἀδιάφορο τόν ποιμένα, ὁ ὁποῖος ὀφείλει μέ ἐπανεληθμένες νουθεσίες νά προσπαθεῖ νά ἐπαναφέρει τόν πλανηθέντα στή μάνδρα τῆς σωτηρίας. Τό ὄριο τῶν δύο προσπαθειῶν, πού θέτει ὁ Ἀπόστολος, προφανῶς

14 Ἰουλίου 2019: ΚΥΡΙΑΚΗ Δ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

«Τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων Πατέρων τῆς ἐν Χαλκηδόνι Δ΄ Οἰκουμ. Συνόδου (451)».

Ἀκύλα ἀποστόλου. Ἰούστου μάρτυρος. Ἰωσήφ ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης.

Νικοδήμου ὁσίου τοῦ Ἀγιορείτου († 1809).

Ἦχος: γ΄ – Ἐωθινόν: Δ΄ – Ἀπόστολος: Τίτ. γ΄ 8-15 – Εὐαγγέλιον: Μτθ. ε΄ 14-19.

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 21 Ἰουλίου, Ε΄ Ματθαίου.

Ἀπόστολος: Ρωμ. ι΄ 1-10 – Εὐαγγέλιον: Μτθ. ν΄ 28 - θ΄ 1.

δέν πρέπει νά ἐκληφθεῖ κατά γράμμα. Ἡ μεταστροφή τοῦ ἁγίου Αὐγουστίνου σίγουρα δέν ἦταν καρπός δύο νοουθειῶν τῆς ἁγίας Μόνικας. Καί ὁ Ἐβραῖος γιατρός τοῦ Μεγάλου Βασιλείου δέν ἔγινε χριστιανός μέ δύο μόνο προσπάθειες τοῦ Ἀγίου. Ὁ Παῦλος θέλει ἀπλῶς νά τονίσει ὅτι ὁ ἔμπειρος ποιμένας ἔχει τή διάκριση νά καταλάβει πότε πλέον πρέπει νά σταματήσει τίς ἀπόπειρες «ἐπισυναγωγῆς» τοῦ πλινωμένου ἢ τοῦ ἐκπεσόντος, γιά νά μή «δέρνει ἀέρα», κατά τόν ἱερό Χρυσόστομο. Τότε, βέβαια, αὐτός πού ἐπιμένει στήν πλάνη του γίνεται αὐτοκατάκριτος, γιατί δέν ἔχει πιά τή δικαιολογία ὅτι κανεῖς δέν τόν συμβούλευσε.

Ἐπομένως, κάθε ἄλλο παρά ἀπόσπασμα ἀπό ἐγχειρίδιο ἠθικῆς εἶναι τό σημερινό ἀποστολικό ἀνάγνωσμα, ἀφοῦ μᾶς θυμίζει ὅτι σκοπός τῆς ἐνανθρώπησης τοῦ Χριστοῦ δέν εἶναι ἀπλῶς ἡ ἠθική μας βελτίωση, ἀλλὰ ἡ ἐνσωμάτωσή μας στή μία Ἐκκλησία του, δηλαδή ἡ κατά χάριν θέωση καί αἰώνια σωτηρία μας, γιά τήν ὁποία εἴμαστε ἀπόλυτα ὑπεύθυνοι.

Ἀρχιμ. Β. Λ.

Νέα ἔκδοση τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

Ἀρχιμανδρίτου Εὐσεβίου Βίττη

ΑΝΑΒΑΣΕΙΣ

Ὁ θεοβάδιστος δρόμος τῆς προσευχῆς

(Α΄ ἔκδοση, διαστάσεις 11x20 ἐκ., σελ. 208)

Στούς ψυχωφέλμους ποιμαντικούς λόγους «Ἀναβάσεις» ὑπενθυμίζεται τό ἱερό καθῆκον μας γιά τήν προσευχή, προκειμένου νά ἀγωνιζόμεστε πνευματικά, στοχεύοντας στή θέωση, πραγματώνοντας ἔτσι τήν παραίνηση τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου «οὐκ ἰστάμεθα, πορευόμεθα γάρ».

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰαοῖου 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότῆς - Διευθυντῆς: Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τῆλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τῆλ. 210.7272.388. Ὑπό τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ΄ ὅλο τόν κόσμο μέσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr

---